

Homilija kardinala Franje Kuharića

Draga braćo i sestre,

Najprije čestitam Institutu 25. obljetnicu postojanja, djelovanja. Zahvaljujem utemeljiteljima, zahvaljujem svim profesorima, nastavnicima i slušačima koji su davali i daju život tom Institutu.

Pozdravljam vas, časne sestre orguljašice, i braću orguljaše, koji su na tom Institutu studirali kako bi u bogoslužje unijeli pjesmu, radost, pobožnost i slavili Boga pjevajući, jer pjesma je zaista duboka, iskrena molitva duše.

Crkva izražava svoju radost vjerujući u Radosnu vijest. Uskrsna radost se neprestano prelijeva u Crkvi iz pokoljenja u pokoljenje jer je uzrok te radosti najveći događaj radosti: uskrsnuće Spasitelja našega Isusa Krista. Crkva se raduje i pjeva i raspjevala se u svojem Aleluja na mnogo načina. Osobito u uskrsno vrijeme neprestano odjekuje Aleluja — hvalite Boga, slavite Boga, zahvaljujte Bogu. Svojom pjesmom Crkva se pridružuje duši same Blažene Djevice Marije, koja se raspjevala u zahvalnosti kad je klikkala: »Veliča duša moja Gospodina ... Jer velika mi djela učini Svesilni ...« (Lk 1,46.; 49.).

Tako Crkva zahvaljuje za sva Božja djela koja je Bog izveo i koja izvodi u Crkvi i po Crkvi, u svijetu i u povijesti za spasenje čovjekovo.

I psalmi su puni poziva na pjesmu:

»Kliči Bogu sva zemljo, opjevaj slavu imena njegova, podaj mu hvalu dostojnu ... Sva zemlja nek ti se klanja i nek ti pjeva, neka pjeva tvom imenu!« (Ps 66/65/).

»Gospodin je moja snaga i moja pjesma!«

Svakog dana u Časoslovu započinjemo Hvale Bogu:

»Dođite, kličimo Gospodinu, uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome!

Pred lice mu stupimo s hvalama, kličimo mu u pjesmama.« (Ps 95/94).

»Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, i u zboru pobožnika hvalu njegovu! Nek se raduje Izrael Stvoritelju svojem!

Kralju svom neka klikću sinovi Siona!« ...
Bubnjem i citarom neka ga slave!« (Ps 149).

Crkva, nadahnuta vjerom, uvijek vođena nadom, poticana ljubavlju, raspjevala se u svetom bogoslužju kao što se raspjevala i na svim područjima umjetničkog stvaranja. Religiozno nadahnuće je najdublje nadahnuće jer dolazi iz najdubljih dubina čovjekove duše u kojima se čovjek susreće s Bogom, svojim Stvoriteljem, svojim Spasiteljem, svojim Posvetiteljem, i raduje se u Bogu.

Crkva je izrazila pjesmom svoju uskrsnu radost, koja ostaje njezina trajna radost i kroz sve nevolje povijesti i kroz sva progona. Izrazila je tu radost

i u arhitekturi i u slikarstvu, isto tako i u crkvenoj glazbi.

Drugi vatikanski sabor je posvetio posebnu pažnju crkvenoj glazbi. U Konstituciji o svetoj liturgiji Sabor kaže:

»Glazbena je baština opće Crkve blago neprocjenjive vrijednosti jer se ističe između ostalih izraza umjetnosti posebno time što sveto pjevanje, združeno s riječima, tvori potrebit i sastavni dio svečane liturgije ...«

»Sveta će glazba dakle biti to svetija što se tješnje poveže s liturgijskim činom, bilo da ugodnije izrazi molitvu, bilo da promiče jednodušnost, bilo da svete obrede obogati većom svečanošću. A Crkva odobrava i u Božju službu pripušta sve oblike prave umjetnosti, obdarene potrebnim svojstvima.« (Br. 112).

Sjećamo se, kako je siromašni župnik Arški sveti Ivan Vianney živio u krajnjem siromaštvu; ali bio je, tako reći, raskošan i rasipan kad se radilo o službi Božjoj. Sve je to motivirao riječima: »Za Boga mora biti sve najljepše«.

Ako su umjetnici stvarali svoja najveća djela nadahnuta religioznom misli i religioznim uvjerenjem, htjeli su izraziti Bogu, izvoru svake ljepote, izvoru svake dobrote, na najljepši način svoje srce i svoju dušu. Nije li glazba, pjesma, osobiti način da se izrazi čovjekova duša, čovjekovo srce na najljepši način; da izrazi ljubav i zahvalnost? Zato Crkva pjeva. Čovjek je pozvan da bude pred Bogom svećenik čitavoga stvaranja, kako reče Papa sada u svojoj Poruci svećenicima za Veliki četvrtak; jer sve stvoreno, zvijezde i galaksije, zemlja i atomi, živa bića i neživa, energije svijeta, sve je dar neizmjerne stvaralačke Božje ljubavi, i dar je čovjeku. A čovjek je u toj neizmjerne stvorenosti vidljivo-ga svijeta razumno, svjesno i sposobno biće da spozna dar stvaranja i da samog sebe spozna kao stvoreni dar i da to izrazi u ime svoje i u ime svega stvorenoga zahvalnicom, ljubavlju, adoracijom, pjesmom.

Stoga, sestre orguljašice i braćo orguljaši, velik je i važan vaš poziv u životu Crkve. To nije neka sporedna služba. Zato i Institut za crkvenu glazbu kod Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu nije institucija neke sporedne vrijednosti. Ta institucija ima svoju veliku važnost za život cijele naše Crkve, za život Crkve u Hrvata. To su shvatili biskupi; to su shvatili redovnički poglavari i redovničke poglavarice; to su shvatili toliki oduševljeni svećenici za sveto bogoslužje. Zato je taj Institut rođen iz potrebe i svijesti kako bi se liturgijska slavija odvijala sa što ljepšom pjesmom i sa što dubljom molitvom u zajedništvu Božjega naroda.

Vi služite svetom bogoslužju, vi služite Crkvi da se raspjeva i da pjesmom izrazi svoju vjeru, na-

du i ljubav i svoje opredjeljenje da bude uvijek Božja, sveta, čista. Sve je to učinak iskrenog bogoslovlja, iskrenog bogoslužja u kojem čovjekova duša pjeva.

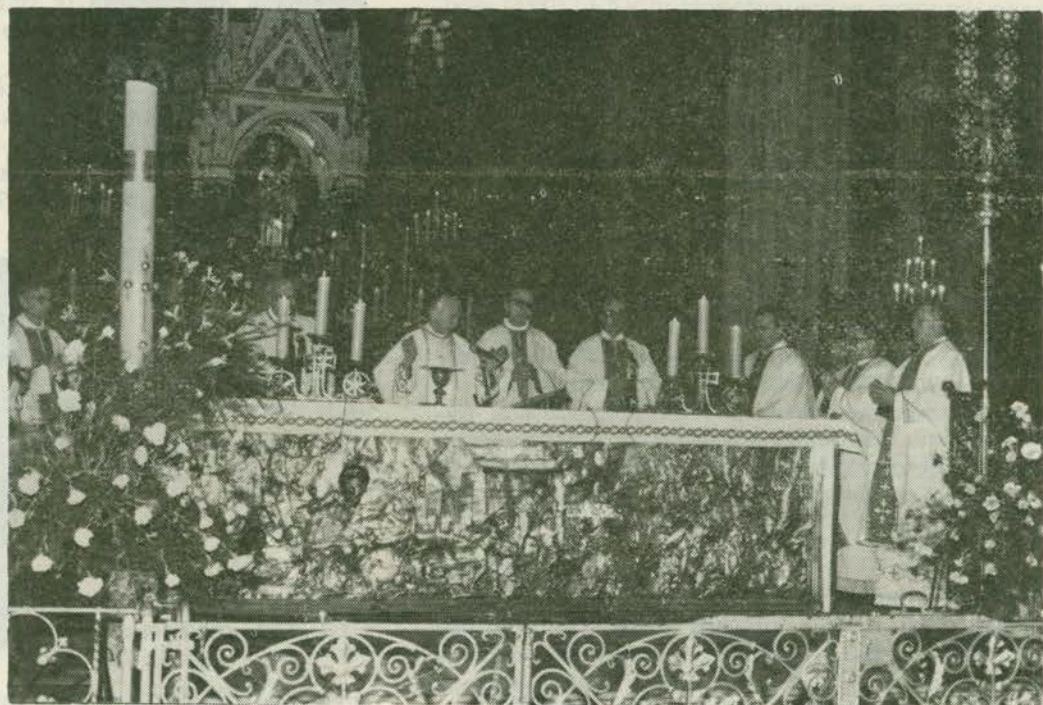
Zato posvetite svu pažnju liturgijskoj glazbi i naučite Crkvu pjevati: neka kliče, neka se raduje.

Izraz umjetničkog stvaranja, kaže Sabor, mora imati prave sadržaje, prave izraze, prave načine da bude na umjetničkoj visini. Taj je umjetnički izraz bogat u mogućnostima. Stoga bih stvarateljima, kompozitorima crkvene glazbe stavio na srce da se raspjevaju i da uđu, rekao bih, u dušu onih koji slave Euharistiju, koji sudjeluju u svetom bogo-

bio jedna pjesma, jedno Hosana: Hosana Sinu Davidovu. Cijela je liturgija bila odraz mladenačke radosti, mladenačke duše i podizala je sve prisutne u duši da dožive susret naroda Božjega u radosnom susretu sa svojim Bogom, sa svojim Spasiteljem.

Pjesma je molitva, a molitva izlazi iz duše. Zato je i vaša služba vaša molitva, vaša pobožnost, vaša vjera. Što god činite za sveto bogoslužje, činite s vjerom. Budite Crkva koja se raduje i koja zato pjeva svoju molitvenu pjesmu.

S tim vas mislima potičem, s tim vam mislima zahvaljujem za vaš rad, s tim vam mislima također dajem ohrabrenje da ustrajete i da se založite

Kardinal Franjo Kuharić predvodi koncelebraciju u Katedrali

služju, da se izraze kako bi njihov umjetnički izraz našao što više odjeka u dušama; da bude ta umjetnička pjesma tako sazdana, tako stvorena kako bi je usvojio duh i duša naroda Božjega, kako bi ušla u srce i kako bi raspjevala mnoštva. Vrlo je važno naći konačni odjek u duši naroda Božjega, u srcu vjernika melodijom koja će raspjevati.

Stoga je potrebno posvetiti pažnju i pučkom pjevanju. Sabor kaže: »Neka se brižljivo njeguje pučko vjersko pjevanje, da glasovi mogu odzvanjati u pobožnim i svetim vještama i u samim liturgijskim činima, prema odredbama i propisima rubrika.« (br. 118).

Svako vrijeme ima svoje izraze. S tim moramo računati. Zato je vrlo važno pogoditi izraze koji odjekuju u tom vremenu.

Sjećam se Dana mladih u Rimu za nedjelju Cvijeticu prije nekoliko godina. Mladi su došli iz svih naroda svijeta na poziv Svetog Oca Ivana Pavla II. Sjećam se te liturgije na Trgu svetog Petra. Kako je to bila raspjevana liturgija! Kako su mladi pjevali i na umjetničkoj visini ali u jednom novom, modernijem izrazu da je cijeli Trg svetog Petra

kako bi naša sveta slavlja bila doista na visini pobožnosti, na visini umjetničkog izraza, na visini ljubavi koju Bog zavređuje jer Bogu treba dati sve najbolje.

Neka blagoslov Božji bude na ovom Institutu, na svim njegovim djelatnicima i slušačima i slušačicama; neka napreduje i neka umnaža u našoj Crkvi, u Crkvi u Hrvata, sposobne orguljaše, orguljašice, voditelje pjevanja, odgajatelje crkvene glazbe da bismo imali sveta slavlja koja će podizati narod Božji u vjeri i pobožnosti.

Sjećate se kako je francuski obraćenik Paul Claudel zapisao o svom obraćenju da je prisustvovao Večernjoj u crkvi Notre-Dame u Parizu, a bio je mladi nevjernik. Kada je dječji kor zapjevao *Magnificat: Veliča duša moja Gospodina*, milost Božja je u njegovu srcu s tom pjesmom stvorila raspoloženje vjere; otvorila mu je uvid u Božji svijet i raspoložila srce da prihvati Spasitelja i da vjeruje. Jedna je pjesma odjeknula u njegovoj duši i bila mu je svjetlo da nađe Boga.

Pjevajte, pjevajte oduševljeno, pjevajte radosno, pjevajte s čistom dušom. Amen.